

AAE-011-001411

Seat No. _____

B. P. A. (Sem. IV) (Tabla) (CBCS) Examination

March / April - 2016

**Study of Obsolete Taal - IV
(Core)****Faculty Code : 011****Subject Code : 001411**Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન લખવો ફરજિયાત છે.

૧ નીચેના વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તરવહીમાં જ જવાબ લખો. ૨૦

(૧) નીચે આપેલમાંથી કયા તાલમાં ત્રણ ખંડો છે ?

(એ) દાદરા

(બી) પશ્તો

(સી) વિષ્ણુ

(ડી) મત

(૨) નીચેમાંથી કયા તાલને તબલાનાં સ્વતંત્ર વાદનમાં ઉપયોગી ખૂબ જ નહિવત પ્રમાણમાં થાય છે ?

(એ) ધમાર

(બી) તિનતાલ

(સી) મત

(ડી) રૂપક

(૩) નીચેમાંથી કયા તાલમાં એકપણ ખાલી નથી ?

(એ) મત

(બી) વિષ્ણુ

(સી) તિલવાડા

(ડી) ચૌતાલ

(૪) બસંત તાલમાં કેટલી ખાલી છે ?

(એ) ૨

(બી) ૪

(સી) ૧

(ડી) ૩

(૫) બસંત તાલમાં પહેલી ખાલી કેટલામી માત્રા પર છે ?

(એ) ૨

(બી) ૩

(સી) ૧

(ડી) ૮

(૬) કયા તાલમાં ૬ તાલીનો સમાવેશ થાય છે ?

(એ) બસંત

(બી) વિષ્ણુ

(સી) પશ્તો

(ડી) સરસ્વતિ

(૭) કયા તાલને રૂપક તાલનો પ્રકાર ગણવામાં આવે છે ?

(એ) ધમાર

(બી) દિપચંદી

(સી) પશ્તો

(ડી) ગુમરા

- (૮) કયા તાલમાં ૬ ખંડનો સમાવેશ થાય છે ?
 (એ) વિષ્ણુ (બી) સરસ્વતિ
 (સી) ધમાર (ડી) દિપચંદી
- (૯) વિષ્ણુ તાલમાં કેટલી ખાલી છે ?
 (એ) ૩ (બી) ૬
 (સી) ૪ (ડી) ૫
- (૧૦) નીચેમાંથી કયા તાલની દુગુન કરતા તેના ૪.૫ માત્રા થાય છે ?
 (એ) મત (બી) ધમાર
 (સી) દિપચંદી (ડી) પશ્તો
- (૧૧) પં. નરહરિ ચક્રવર્તી લિખિત સંગીત ગ્રંથ કયો છે ?
 (એ) ભક્તિ રત્નાકર (બી) સંગીત રત્નાકર
 (સી) સંગીત સાર (ડી) નાદ પ્રબોધ
- (૧૨) ભક્તિ રત્નાકર ગ્રંથ આધારે 'તાલ' શબ્દમાં 'અ' કાર એ કયા દેવ છે ?
 (એ) કાર્તિકેય (બી) વિષ્ણુ
 (સી) વરુણદેવ (ડી) બ્રહ્મા
- (૧૩) તા, દિત્, થું, ન્ના – આ ચાર શબ્દો કયા દેવનાં મુખમાંથી નિકળ્યા છે ?
 (એ) શિવ (બી) બ્રહ્મા
 (સી) વિષ્ણુ (ડી) ગણેશ
- (૧૪) ગણપતિજી એ કેટલા પ્રકારનાં હસ્ત વાદ્યો બનાવ્યા છે ?
 (એ) ૨ (બી) ૩
 (સી) ૪ (ડી) ૮
- (૧૫) બ્રહ્માજીના મુખમાંથી નીકળેલા ચાર વર્ણો કયા દેવે ગ્રહણ કર્યા હતા ?
 (એ) ગણેશજી (બી) વિષ્ણુ
 (સી) કાર્તિકેય (ડી) વરુણદેવ
- (૧૬) ભારતીય સંગીતમાં લય નિર્વાહ માટેની સૌથી પ્રાચીન પ્રણાલી શું છે ?
 (એ) મનમાં લય ગણવી (બી) વાદ્ય દ્વારા
 (સી) હાથથી તાલી તથા પદચાપ (ડી) લાકડી દ્વારા તાલી આપવી
- (૧૭) યજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિમાં તાલ પ્રયોગ દ્વારા શું પ્રાપ્ત કરી શકાય છે ?
 (એ) મોક્ષ (બી) ધન
 (સી) શક્તિ (ડી) સુંદરતા
- (૧૮) સંગીતનાં મૂલ્યાંકનનું પ્રમુખ સાધન શું છે ?
 (એ) લય (બી) નાદ
 (સી) સુર (ડી) તાલ

(૧૯) સંગીતમાં સમય માપવાની ક્રિયાને શું કહે છે ?

(એ) તાલ

(બી) સુર

(સી) લય

(ડી) નાદ

(૨૦) નિબધ્ધ અથવા તાલયુક્ત સંગીત કેવું છે ?

(એ) સામાજિક

(બી) કર્ણપ્રિય

(સી) આરણ્યક

(ડી) અરૂચિકારક

૨ તાલ શબ્દની ઉત્પત્તિ વિશે નોંધ લખો.

૩ તાલ વિષ્ણુ અને સરસ્વતીને ઠાહ, દુગુનમાં લિપિબધ્ધ કરો.

૪ તિલવાડા – તિનતાલ વચ્ચે તફાવત લખો.

૫ તાલ પશ્તોની માહિતી આપી તેની ઠાહ, દુગુન લય લિપિબધ્ધ કરો.

૬ સંગીત અને સમય પર નોંધ લખી મતતાલને ઠાહ દુગુન લયમાં લખો.
